

Straitéis Ealaíon
Chontae Longfoirt
Ealaín do Dhaoine
Ealaín don Áit
[2023 - 2028]

Straitéis Ealaíon
Chontae Longfoirt
Ealaín do Dhaoine
Ealaín don Áit
[2023 - 2028]

Clár ábhair

Réamhrá

An Comhairleoir Colm Murray Cathaoirleach
& Paddy Mahon Príomhfheidhmeannach

5

Forbhreathnú

Shane Crossan
Seirbhís Ealaíon Chontae Longfoirt

7

Caibidil 1: Próifíl & Comhthéacs

19

Caibidil 2: Próiseas Comhairliúcháin

31

Caibidil 3: Fís, Misean & Luachanna

39

Caibidil 4: Téamaí, Spriocanna & Cuspóirí

45

Téama 1: Ranníocaíocht na nEalaíon i bhForbairt agus Cothú Chontae Longfoirt 47

Téama 2: Gníomhú ar son na haeráide agus Inbhuanaitheacht Timpeallachta 51

Téama 3: Ealaíontóirí agus Saoránaigh a Thabhairt le Chéile 54

Téama 4: Comhoibriú agus Rannpháirtíocht 56

Téama 5: Forbairt Bonneagair 59

Téama 6: Ag Tacú leis an Ealaíontóir Beo 62

Caibidil 5: Cur i bhFeidhm & Meastóireacht

67

Arna fhoilsiú ag Comhairle Chontae Longfoirt
Seirbhís Ealaíon an Chontae,
Áras an Chontae,
Comhairle Chontae Longfoirt,
Sráid Ard an Longfoirt.

Teil: 087 199 9253
Ríomhphost: scrossan@longfordcoco.ie
Gréasán: www.longfordcoco.ie

Taighde déanta agus scríofa ag Shane Crossan.

© Comhairle Contae an Longfoirt 2023

Gach ceart ar cosaint. Ní ceadmhach aon ealaín den fhoilseachán seo a atáirgeadh, a stóráil i gcóras aisghabhála, nó a tharchur, in aon fhoirm, nó ar aon mheán, leictreonach, meicniúil, fótachóipeáil, taifeadadh nó eile, gan cead scríofa a fháil roimh ré ón bhfoilsitheoir.

Dearadh: Bottlegreendesign 086 3764843

Priontáil: corprint, 4 Sráid an Iarla, Longfort 086 8825740

Réamhrá

An Clr. Colm Murray
Cathaoirleach

Paddy Mahon
Príomhfheidhmeannach

Féile Ealaíon Cruthu 2019.
Grianghraf le Luke Danniells.

Is straitéis uailmhianach é straitéis ealaíon Longfoirt; **Ealaín do Dhaoine. Ealaín don Áit [2023 - 2028]** agus tá sé leagtha amach chun fás agus forbairt a dhéanamh sna blianta amach romhainn, ach fós tá sé réalaíoch maidir le conas a dhéanfar doimhneacht agus inbhuanaitheacht do ghníomhaíocht ealaíon ar fud an chontae. Ní rianlíne amháin é *'Ealaín do Dhaoine. Ealaín don Áit'* ach luann sé go gonta conas atá an gaol idir saoránaigh Longfoirt agus a mbraistint ar 'Áit' - is é sin an tobar as a dtagann an léiriú cruthaitheach agus dá réir sin - ealaín iontach. Is é an rún atá ag an straitéis ealaíon seo ná na caidrimh agus na deiseanna a dhaingniú ionas go mbeidh muid in ann pobal láidir agus inmharthana a thógáil lán d'fhéidreachtaí cruthaitheach na Longfoirt.

Mar údarás áitiúil, tugann muid faoi dhearadh níos mó anois go bhfuil na hEalaíona mar bhonn eolais le planáil seirbhíse poiblí. Aithníonn Comhairle Contae Longfoirt an luach a bhaineann le gníomhaíocht chruthaitheach agus ealaíonta, ag gach leibhéal de rannpháirtíocht, a chuireann go mór le sláinte shóisialta agus folláine ár saoránach. Ina theannta sin, tá ról ag na hEalaíona freisin maidir le hinfheistíocht eacnamaíoch a mhealladh, geilleagar faisnéise agus cultúrtha a chothú, fiontraíocht a chothú, agus turasóireacht a mhealladh. Coinníonn Comhairle Contae Longfoirt, forbhreathnú straitéiseach ar chúrsaí forbartha na nealaíona sa chontae trína Sheirbhís Ealaíon. Spreagaimid agus cothaímid cur chuige comhpháirtíochta, ag comhoibriú le raon gníomhaireachtaí áitiúla agus náisiúnta agus earnálacha eile (oideachas, an óige, cothú sláinte agus gnó áitiúil) chun ár gcomhchuspóirí a chur chun cinn.

Agus an Plean Straitéiseach Ealaíon nua á cur i láthair na sé bliana amach romhainn, ní mór an bunús agus an comhthéacs a aithint. Le 27 bliain anuas agus le feidhmiú ceithre phlean ealaíon roimhe seo, tá Seirbhís Ealaíon Longfoirt ag cur ceannaireacht agus tacaíocht ar fáil d'ealaíontóirí agus pobail chruthaitheacha i gContae Longfoirt. Ba mhaith linn aitheantas a thabhairt don obair a rinne Fergus Kennedy - a bhí sa phost mar an chéad Oifigeach Ealaíon i Longfort ó 1996 agus faraor nach bhfuil linn a thuilleadh.

Ar dheis de go raibh a anam.

Thar ceann Chomhairle Contae Longfoirt, tá muid sásta tacaíocht a thabhairt don straitéis shé bliana Ealaíon seo. Táimid muiníneach go gcabhróidh sé le Longfort a dhéanamh mar áit inar féidir le pobail dul i ngleic go gníomhach agus go minic i ndéanamh agus i dtaithe na healaíne.

An Clr. Colm Murray
Cathaoirleach

Paddy Mahon
Príomhfheidhmeannach

Forbhreathnú

Dúirt an cainteoir inspreagtha Rosemarie Rossett uair amháin “Tagann an naimhdeas roimh an bhfás.” Tá sé seo oiriúnach agus muid ag machnamh ar shláinte Ealaíon Longfoirt sa lá atá inniu ann. Ní fada ó shin i 2020, chuir an phaindéim isteach ar go leor de na gnéithe a bhain le ceangal daonna, leis an tsiamsaíocht agus le léiriú cruthaitheach. Mar sin féin, thug ár bpobal ealaíon aghaidh ar an dúshlán agus chuir siad ar fáil ceann de na cláir rannpháirtíochta ealaíon is mó riamh sa chontae. Le breis agus dhá bhliain agus le tacaíocht ó mhaoiniú a bhain le Covid, tháirg pobal ealaíon Longfoirt breis agus 170 imeacht beo agus 230 imeacht ar líne idir ealaíon, ceoil agus imeachtaí cultúrtha. Bhí na himeachtaí seo ar siúl i mbailte agus sráidbhailte, carrchlóis agus páirceanna agus áiríodh buaicphointí mar chlár Faoin Speir, ceolchoirmeacha i dtithe altranais agus an fhéile cheoil don óige - Hype. Más rud é go raibh uair ann riamh a léirigh luach agus rannchuidiú na healaíne do shaol na saoránach, ba é seo an uair.

De réir mar a leanann daonra an Longfoirt ag fás is amhlaidh atá acmhainn phobal ealaíon Longfoirt freisin ag méadú. Tá méadú suntasach tagtha ar líon na gcleachtas ealaíne, na bhféilte agus na n-imeachtaí nua ealaíne le teacht na pobail ilchultúrtha, ilteangacha nua chuig baile Longfoirt. Tá sé seo go háirithe le feiceáil san iliomad imeachtaí ealaíne pobail a bhíonn ar siúl ar fud an chontae.

Le foilsiú an chúigiú Straitéis Ealaíon as a chéile de chuid Chomhairle Contae Longfoirt, **Ealaín do Dhaoine. Ealaín don Áit [2023 - 2028]** táimid in áit níos fearr chun tacú le forbairt ealaíon sa chontae. Déanfaidh an Chomhairle Contae infheistíocht go ciallmhar i gcláir agus i dtionscadail thrasdísplíneacha (san áireamh anseo tá gnéithe de na hEalaíona, Oidhreacht, Leabharlann agus Fiontraíocht) chun ár gcultúr comhroinnte a chaomhnú agus a cheiliúradh. Chuige seo freisin, tugann síneadh Chlár Éire Chruthaitheach go 2027 deiseanna breise do na hEalaíona i Longfort.

Shane Crossan
Oifigeach Gníomhach Ealaíon

Shane Crossan
Oifigeach Gníomhach Ealaíon

Ealaíontóir Phil Atkinson ina stiúideo i nGranard.
Grianghraif le Anna Wiercioch.

Oíche Chultúir. Baile an Longfoirt. 2023.
Grianghraf le Anna Wiercioch.

Féile na mBláth Maighé. 2022.
Grianghraf le Anna Wiercioch.

Oíche Naomh Eoin, Granard. 2023.
Grianghraf le Anna Wiercioch.

Carnival of Antics Ógánach. 2019.
Grianghraf le Luke Danniells.

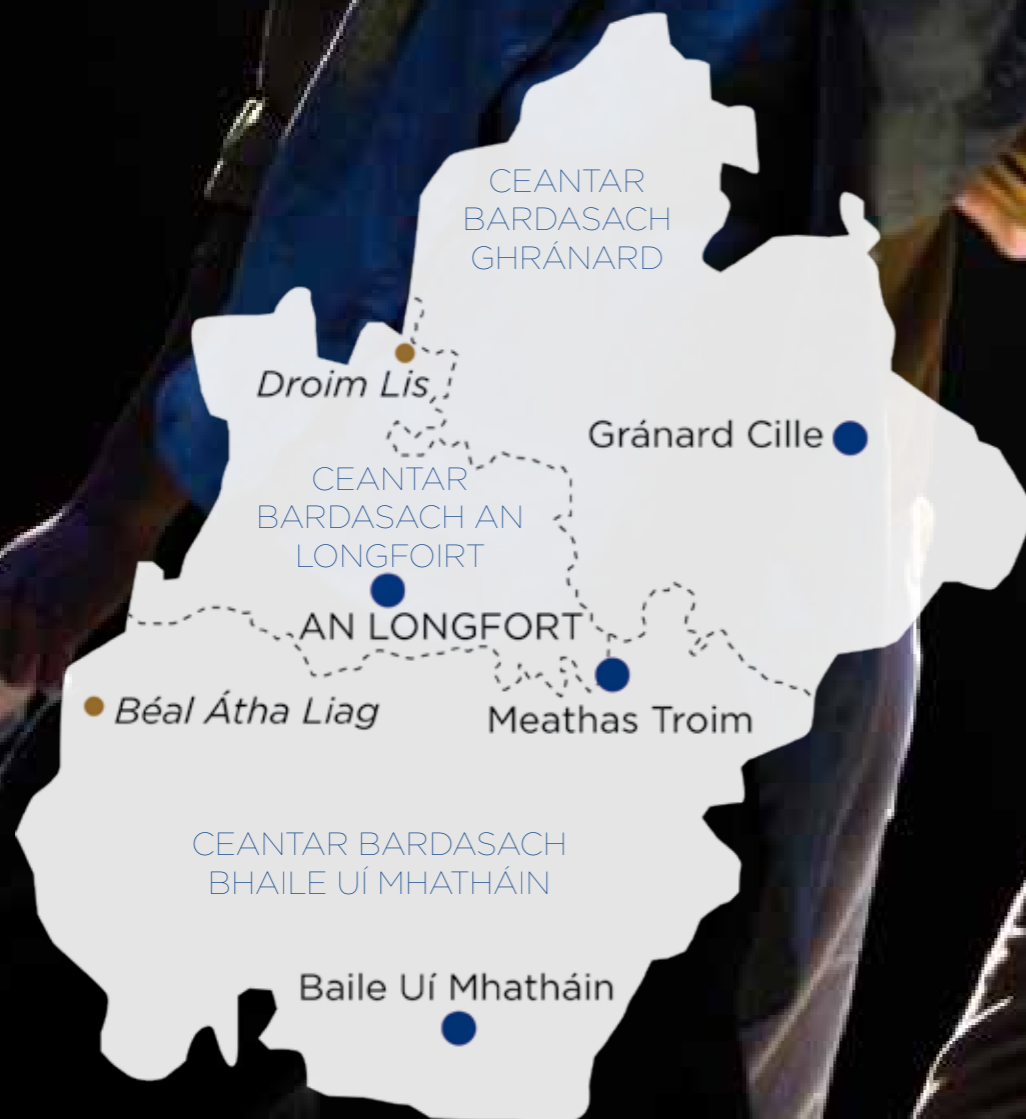

CAIBIDIL 1:
POLASAÍ
&
COMHTHÉACS

Ceantair Bardasacha Longfoirt

Contae Longfoirt – Próifíl Ealaíon

Tá an Longfort suite i lár na tíre thuaidh agus tá teorainneacha aige le contaetha an Chabháin, na hIarmhí, Liatroim, agus Ros Comáin. Tá an Longfort roinnte i dtrí cheantar bardasach - Gránard ó thuaidh, Baile Uí Mhatháin ó dheas agus Longfort sa cheantar lárnach. Tá seirbhís mhaith bóithre ag an gContae agus iarnród agus é suite beagnach ar comhchéim idir Baile Átha Cliath agus Gaillimh. Is pobal tuaithe den chuid is mó é Longfoirt le daonra de 46,634 i 2022*. Tá beagnach 68% d'achar iomlán an chontae ina thalamh feirme. Go traidisiúnta bíonn cuid mhór den fhórsa saothair ag gabháil do ghnóthaí agraolaíochta, i.e. Mar sin féin, le deich mbliana anuas tá athrú tagtha ar dhéimeagrafaic agus ar fhostaíocht mhalartach mar gheall ar dhaoine ag dul ar imirce go dtí an Longfort ó lárionaid mhóra uirbeacha agus ó thíortha eile. Ó 2016 go 2022 sa chontae bhí an imirce is airde sa tír ag 14%. Tá ceann de na daonraí ilchineálacha eitneacha per capita is mó ag Contae Longfoirt freisin, agus sonraítear go bhfuil líon na náisiúnach neamh-Éireannach sa chontae ag 16% [sonraí CSO 2022].

- Ó thaobh cultúir de, tá traidisiún láidir liteartha ag Longfort le féilte a dhéanann ceiliúradh ar na scríbhneoirí Oliver Goldsmith, Maria Edgeworth, Padraic Colum agus Féile Bhaile Leabhar Ghránard.
- Tá traidisiún láidir ceoil ag Longfort. Téann féile na Cláirsí Ghránard siar go 1781 agus d'fhág sin oidhreacht láidir ceoil traidisiúnta, le brainse de láidir de Chomhaltas Ceoltóirí Éireann an chontae. Tá oidhreacht shaibhir chultúrtha ag an Longfort ó ré na Showbands agus Ceol Tíre na hÉireann.
- Tá forbairt shuntasach tagtha ar na hamharcealaíona sa chontae le blianta beaga anuas trí bhunú na Féile Ealaíon Cruthú, Grúpa Ealaíon Mide, Engage Longfort agus soilse an Longfort.
- Tá Shawbrook i ndeisceart an Longfoirt, scoil bailé rathúil le blianta fada, anois ag cur clár cónaitheachta idirnáisiúnta ar fáil d'ealaíontóirí rince gairmiúla.
- Soláthraíonn scoil stáitse Evolution, Scoil Rince Peelo agus Amharclann Óige Backstage deiseanna oiliúna feidhmíochta do leanaí agus do dhaoine óga.
- Thosaigh Music Generation Longfort ag forbairt a gcuid struchtúir chun cláracha ceoil a chur ar fáil do leanaí agus do dhaoine óga i 2020. Cuireann siad i bhfeidhm uirlisí ceoil ar fáil anois trí líonra brainse na leabharlainne mar aon le roinnt cláir éagsúla ceoil i moil éagsúla eile.

Soláthraíonn Amharclann Backstage & Ionad do na hEalaíona príomhphíosa d'infreastruchtúr ealaíon an Chontae. Chomh maith le bheith ina ionad a ghlacann le healaín léirithebhunaithe, tacaíonn Backstage le cruthú tionscail ealaín nua agus forbraíonn sé lucht féachana go gníomhach le clár for-rochtana pobail. Tá amharclann le 200 suíocháin, stiúideo agus spás gailearaí ann.

Éascaíonn bonneagar Leabharlann Chontae Longfoirt gníomhaíochtaí agus forbairtí cultúrtha lena sé bhainsí atá lonnaithe i mBaile Uí Mhatháin, Droim Lis, Meathas Troim, Gránard, Béal Átha Liag agus i mBaile Longfort. Riarann an tSeirbhís Leabharlainne an clár Éire Chruthaitheach agus maoiniú ó Chomhairle Contae Longfoirt. Is clár leathan cultúrtha é seo a fhéachann le daoine a nascadh, ó thaobh cruthaitheachta, agus folláine trasna na sochaí.

Seirbhís Ealaíon Chontae Longfoirt

De réir mar atá gníomhaíochtaí na Seirbhíse Ealaíon ag athrú tagann deiseanna chun cinn chun le hoibriú le healaíontóirí, eagraíochtaí ealaíon agus grúpaí pobail, agus leis seo tagann struchtúr faoi leith le ról struchtúrtha na Seirbhíse Ealaíon, lena náirítear:

- **Soláthar Faisnéise, Oiliúint, Meantóireachta agus Comhairle**
Cuireann an tSeirbhís Ealaíon comhairle ar Chomhairle Contae Longfoirt ar gach ábhar a bhaineann leis na hEalaíona. Feidhmíonn an tSeirbhís Ealaíon mar phointe teagmhála chun aiseolas a thabhairt ar cheisteanna i dtaobh ábhair ar nós; forbairt ghairmiúil, pleanáil tionscadail, agus deiseanna maoinithe d'ealaíontóirí, eagraíochtaí ealaíon, agus grúpaí pobail.
- **Féilte Ealaíon agus Forbairt Tionscadal**
Feidhmíonn an tSeirbhís Ealaíon níos fearr nuair atá sé ag tacú le healaíontóir atá ag forbairt tionscadail cheana féin. Ar uairibh, áfach, aithníonn an tSeirbhís Ealaíon bearnaí i soláthar d'earnáil na n-ealaíon agus sna hamanna seo forbraíonn sé tionscadail nuair.
- **Tacaíocht Airgeadais**
Riarann an tSeirbhís Ealaíon raon scéimeanna deontais do dhaoine aonair agus do ghrúpaí. Ina measc seo tá Deontas an Achta Ealaíne, Sparánachtaí Ealaíon, Cistí Tionscadal agus Cónaitheachtaí.
- **Líonrú agus tacaíochtaí**
Beidh deiseanna eile freisin d'ealaíontóirí Longfoirt comhoibrí le healaíontóir eile lártíre trí shraith imeachtaí líonraithe, tras-chomhoibriú lenár gcontaetha comharsanachta agus tionscadail oileáin roinnte. Tabharfaidh sé seo deis chun eolais a roinnt i dtaobh scileanna agus deiseanna maoinithe.

Comhthéacs Beartais Níos Leithne

Is cinnte gur chuir bunú an tSeirbhíse Ealaíon, faoi chreat Comhairle Contae Longfoirt, i (1996) borradh faoi fhorbairt straitéiseach na nEalaíon laistigh den chontae, go háirithe agus é ag teacht sna sála ar Phleananna Ealaíon Contae roimhe seo idir 1996 - 2019. Bhí tionchar freisin ag oidhreacht Covid ar ullmhú na straitéise ealaíona seo. Luíonn na pleananna ealaíon seo atá déanta le gairid i gcomhthéacs an phleanáil ealaíon náisiúnta. . Is é 'Making Great Art Work' (2015-2025) de chuid na Comhairle Ealaíon an creat is déanaí.

BEARTAS NÁISIÚNTA DON EALAÍON

Faoin reachtaíocht náisiúnta, sonraíonn 'An tAcht Ealaíon' 2003 go n-ullmhóidh Údarás Áitiúil pleananna chun na healaíona a fhorbairt laistigh dá réimse feidhme agus, le linn dóibh sin a dhéanamh, polasaithe an Rialtais maidir leis na hEalaíona a chur san áireamh. Ciallaíonn 'ealaíon' aon léiriú cruthaitheach nó léiriú léirmhínte (cibé acu traidisiúnta nó comhaimseartha) i cibé foirm, agus folaíonn sé, "amharcealaíona, téatar, litríocht, ceol, rince, ceoldrámaíocht, scannán, sorcas agus ailtireacht." [An tAcht Ealaíon 2003].

CÚLRA ÁR STRAITÉIS

D'éasair an chéad Chreatbheartas Náisiúnta Cultúir as na foilseacháin a rinne an Roinn Cultúrtha, Oidhreacht agus Gaeltachta; Creatbheartas Náisiúnta Cultúir (2019) agus Éire Ildánach (2016) . Is togra tras-rialtas é Éire Chruthaitheach, atá anois ag tosaigh ar chlár cúig bliana, atá bunaithe ar an smaoineamh go bhfuil comhpháirtíocht i ngníomhaíochtaí cultúrtha ag tiomáint cruthaíocht pearsanta agus pobail le himpleachtaí móra do dhaoine aonair, maraon le do mhaitheas agus dul chun cinn an tsochaí.

Tá na creatbheartais náisiúnta seo, le cur san áireamh le Plean Eacnamaíochta Áitiúil Chomhairle Contae Longfoirt agus Plean Pobail 2023-29, Plean Forbartha Chontae Longfoirt 2021-27, agus Plean Corprádeach Chomhairle Contae Longfoirt 2019-2024 maraon le Éirinn Cruthaitheach 2023-27.

Bhí sé riachtanach crostagairt a dhéanamh ar na pleananna seo leanas - *Plean Oidhreachta Longfoirt (2019-2024)*; *Plean Forbartha Leabharlann Longfoirt (2021-2025)*, *Plean Contae Sláintiúil an Longfoirt (2018-2022)*, *Straitéis Turasóireachta Chontae Longfoirt: Ceann scríbe turasóireachta inbhuanaithe nasctha a Fhorbairt (2023-2027)*, *Straitéis Chairdeas na nAosach Longfoirt (2015-2020)*, *Straitéis Dhigiteach Longfoirt - Láraithe agus Nasctha (2021-2023)*, *Straitéis Chomhpháirtíochta Spóirt Longfoirt (2018-2022)*, agus Plean Gníomhaíochta Aeráide Chomhairle Contae an Longfoirt (á chur le chéile faoi láthair) chun comhthéacs dearfach a thabhairt d'fhorbairt na nEalaíon agus é nasctha leis an saol sóisialta níos leithne agus forbairt eacnamaíoch agus cultúrtha an chontae.

Tá Beartas um Gníomhaíocht Aeráide don Earnáil Ealaíon á fhorbairt ag Comhairle Ealaíon na hÉireann faoi láthair freisin beartaithe a fhoilsiú i 2024.

CREATBHEARTAS DON CHOMHOIBRIÚ

Cuirtear cuid shuntasach de mhaoiniú an rialtais do na hEalaíona tríd an gComhairle Ealaíon, agus cé go bhfuil sé sin maoinithe ag an Roinn Chultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta, tá sé neamhspleách i leith maoinithe agus níl aon ról ag an Aire ina chinntí nó feidhmiúcháin. Tá an tAcht Ealaíon 2003 mar bhonn agus mar thaca ag neamhspleáchas na Comhairle sa chomhthéacs seo.

I 2020, tháinig Comhairle Contae Longfoirt agus an Chomhairle Ealaíon ar Chomhaontú Creata a bhí treoraithe ar thaobh an Chomhairle Contae chomh fada agus a bhain leis an straitéis agus forbairt ealaíon a bhí ar bonn aige, agus treoraithe ag an gComhairle Ealaíon faoina phlean straitéiseach 2016-2025, “Making Great Art Work” a shainaithníonn lárnacht an ealaíontóra agus an tosaíocht a bhaineann le rannpháirtíocht an phobail leis na hEalaíona. Ag leanúint bunphrionsabail an tsoláthair agus an éilimh – ag aithint riachtanais na hearnála agus ag soláthar ar son an riachtanais sin agus an cumas a fhorbairt chun freastal ar an riachtanas sin – tá na tosaíochtaí seo mar bhonn lenár gcuid Creat-Chomhaontú a shainaithin na tosaíochtaí seo a leanas:

- Forbairt Lucht Féachana
- Na hEalaíona Digiteacha a Fhorbairt
- Forbairt Ghairmiúil d’Ealaíontóirí
- Forbairt Ealaíon Áitbhunaithe

A circular inset image showing a path leading to a waterfall in a forest. The path is made of gravel and is bordered by a metal railing on the left. The waterfall is in the foreground, and the forest is in the background. The image is in a blue color scheme.

CAIBIDIL 2:
PRÓISEAS
COMHAIRLIÚCHÁIN

Chuathas i gcomhairle le raon cuimsitheach daoine aonair agus grúpaí atá bainteach leis na hEalaíona i gContae Longfoirt sa taighde a bhain le hullmhú na straitéise seo—trí scaipeadh a dhéanamh ar ceistneoirí ar líne agus comhairliúcháin phoiblí le healaíontóirí agus gníomhaithe ealaíon pobail.

Díríodh aird ghéar freisin ar thuairimí agus ar róil na seirbhísí laistigh den údarás áitiúil a roinneann comhleasanna áirithe leis an tSeirbhís Ealaíon chomh maith le gníomhaireachtaí forbartha atá ag feidhmiú i gContae an Longfoirt.

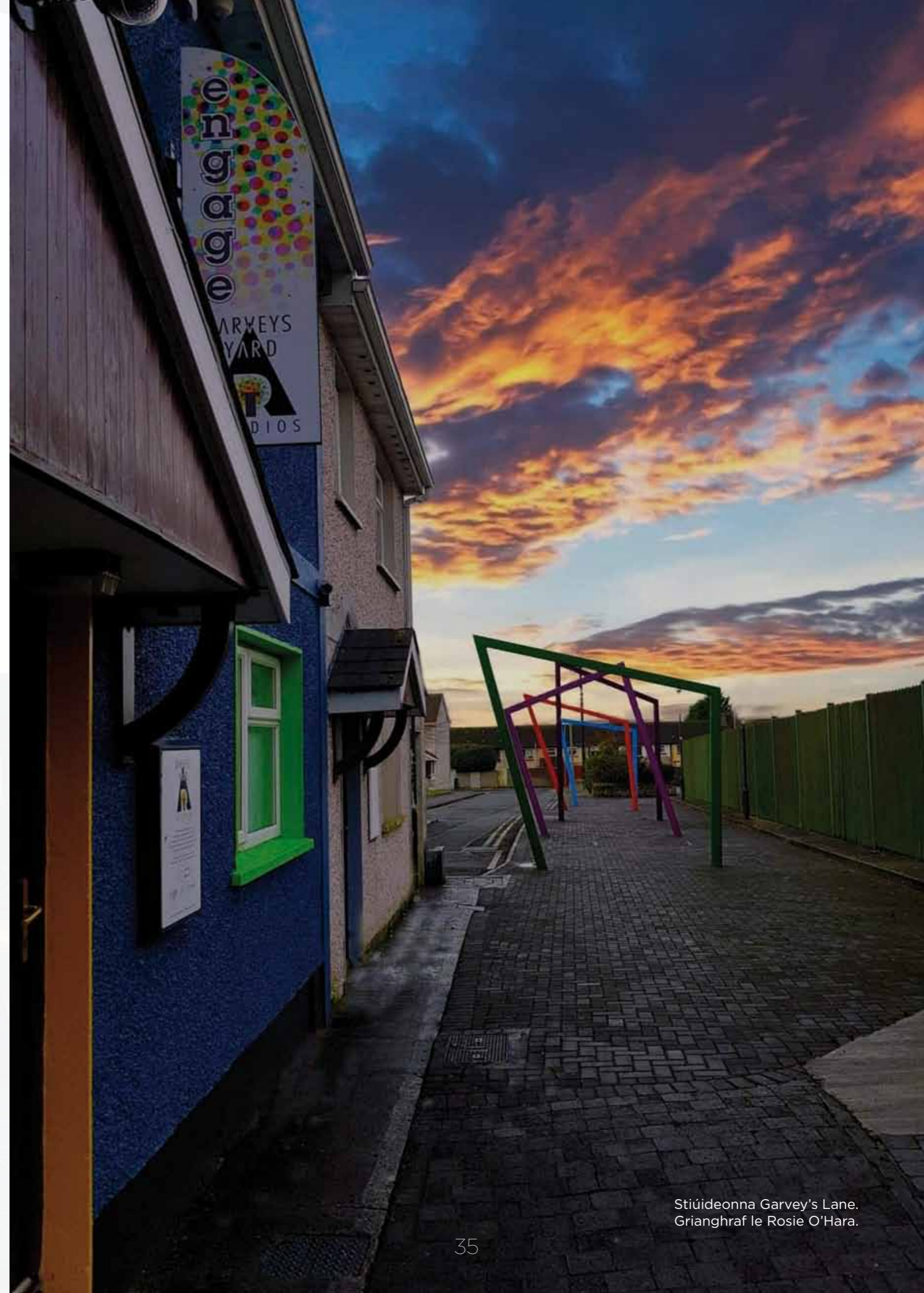
Bhí trí chuspóir ag an bpróiseas comhairliúcháin:

- Measúnú a dhéanamh ar leibhéal na gníomhaíochta reatha sna cineálacha éagsúla Ealaíne atá ar siúl i gCo an Longfoirt.
- Na bearna a aithintí i soláthar seirbhíse agus sainriachtanais forbartha na n-ealaíontóirí agus na ngrúpaí ealaíne sa chontae.
- Freagraí straitéiseacha a cheapadh ar riachtanais shainiúla ealaíontóirí agus grúpaí ealaíne Longfoirt.

Bhí dhá cheistneoir ar líne i gceist. Lorg an dá cheistneoir aiseolas ar an dearcadh a bhí ag saoránaigh i leith soláthar reatha na nEalaíon i gContae agus céard go díreach ba chóir a bheith mar thosaíochtaí dár leo ó thaobh infheistíocht agus forbairt i rith thréimhse an phlean. Lorg ceistneoir amháin tuairimí na ndaoine atá ag obair sna hEalaíona mar ealaíontóirí nó léiritheoirí. D'fhreagair 24 an ceistneoir sin agus ba ealaíontóirí gairmiúla iad 14. Lorg an ceistneoir eile tuairimí lucht féachana agus saoránaigh a bhfuil baint acu le heagraíochtaí ealaíon agus cultúrtha.

Dealbhóireacht Aontachtach. Lána Ghairbh. Grianghraf le Rosie O'Hara.

Stiúideonna Garvey's Lane. Grianghraf le Rosie O'Hara.

Féile na gCultúr, Baile Uí Mhatháin 2022.
Grianghraf le Mick Conlon.

Féile Liteartha Maria Edgeworth, 2019.
Grianghraf ag an Oifig Ealaíon.

Kila agus Vanessa Guevara, Féile Foraoise Shawbrook 2023.
Grianghraf le Frank McGrath.

Reáchtáladh ceithre chomhairliúchán phoiblí ar leith. Bhí ceann amháin tiomnaithe d'ealaíontóirí agus léiritheoirí le lucht féachana de 36. Reáchtáladh trí chruinniú comhairliúcháin phoiblí sa Longfort, i mBaile Uí Mhatháin agus i nGránard le 27 i láthair.

Thug an t-aiseolas léargas iontach ar na dúshláin a bhíonn le sárú ó lá go lá ag ealaíontóirí aonair, eagraíochtaí ealaíon, agus pobail áitiúla. Bhí páirt riachtanach ag an aiseolas inár straitéis a mhúnlú ionas go n-oibreoidh sí chun leasa cách.

Clúdaíonn anailís sonraí agus topaicí a ardaítear trí rannpháirtíocht geallsealbhóirí raon leathan agus éagsúil de shaincheisteanna. Bhí siad seo ríthábhachtach chun na cúig sprioc a thiomáineann an straitéis iomlán a mhúnlú.

Go ginearálta ba iad na príomhréimsí inní d'ealaíontóirí agus d'eagraithe ealaíon ná:

1. Infreastruchtúr fisiceach cuí a fhorbairt do na hEalaíona.
2. Faisnéis agus comhairle a sholáthar go háirithe i réimsí na forbartha gairmiúla agus scríobh deontais/maoiniú.
3. Méadú ar an leibhéal tacaíochta atá ar fáil go sonrach do na hEalaíona.
4. Deiseanna líonraithe a fhorbairt d'ealaíontóirí agus do dhaoine cruthaitheacha.
5. An gá atá le méadú leanúnach a dhéanamh ar an lucht féachana agus rannpháirtíocht an phobail sna healaíona a leathnú.

Ceolfhoireann Strasbourg. Ardeaglais Naomh Mel. 2023.
Grianghraif le Frank McGrath Photography.

CAIBIDIL 3:
FÍS,
LUACHANNA
MISEAN

FÍS

Is í an fhís atá againn ná go mbeadh daoine in ann a bheith páirteach go rialta i gcruthú agus in eispéreas na healaíon i gCo an Longfoirt.

Na coinníollacha a chruthú ina n-aithnítear luach na nEalaíon i ngach earnáil den tsochaí agus go bhfeictear go gcuireann sé go dearfach le saol ealaíontóirí, pobal agus cuairteoirí chuig an gcontae. Gach cineál ealaíne do gach duine. Mar sin, tá sé rithábachtach ceangal a dhéanamh leis an lucht éisteachta áitiúil.

MISEAN

Beidh sé mar mhisean againn na hEalaíona a chomhtháthú i bpolasaithe cultúrtha, sóisialta, eacnamaíoch, athbheochana agus forbairt turasóireachta agus a bheith ag obair i gcomhpháirtíocht leis an gcreat eacnamaíoch agus sóisialta go ginearálta agus leis na príomh geallsheallbhóirí i Longfort.

- Oibríonn Seirbhís Ealaíon Chontae Longfoirt leis an bpobal Ealaíon chun an cultúr agus cruthaíocht a chur chun cinn agus cruthaitheacht mar léiriú ar Longfort comhaimseartha agus forásach.
- Oibríonn Seirbhís Ealaíon Longfoirt i gcomhpháirtíocht le príomhpháirtithe leasmhara chun ardchaighdeán a sheachadadh agus chun seirbhíse ealaíon agus rannpháirtíocht an phobail sna healaíona a mhéadú thar speictream leathan de chúrsaí sóisialta agus socrúithe pobail.

LUACHANNA

Chun an Plean Straitéiseach seo a chur i gcrích, aithníonn Seirbhís Ealaíon Chontae Longfoirt na bunluachanna seo leanas: Comhpháirtíocht, Rannpháirtíocht, Trédhearcacht agus Inbhuanaitheacht Chomhshaoil.

1. **Comhpháirtíocht:** Oibreoidh Seirbhís Ealaíon Chontae Longfoirt i gcomhpháirtíocht le gach Geallsealbhóir áitiúil agus náisiúnta agus eagraíochtaí chun an plean straitéise a chur i gcrích.
2. **Rannpháirtíocht:** Is doiciméad beo é an plean straitéiseach agus ní féidir é a chur i bhfeidhm ach le rannpháirtíocht na bpáirtithe leasmhara go léir, go háirithe ealaíontóirí agus grúpaí pobail agus daoine aonair.
3. **Trédhearcacht:** A chinntiú go ndéanann an tSeirbhís Ealaíon a gnó go hoscailte agus go trédhearcach. Cuirtear ealaíontóirí agus saoránaigh Longfoirt ar an eolas faoi dheiseanna, gníomhaíochtaí agus imeachtaí in am tráthúil.
4. **Inbhuanaitheacht Chomhshaoil:** Tá Seirbhís Ealaíon Longfoirt tiomanta do mhonatóireacht agus bainistiú a dhéanamh ar a tionchar ar an gcomhshaoil mar chuid dá ceannaireacht i laghdú an éifeacht timpeallachta atá ag na rannóga cultúrtha agus cruthaitheachai gCo an Longfoirt.

Gearrscéalta, eireabail fhada - Faoin Speir. Baile an Longfoirt. 2022.
Grianghraf le Shelley Corcoran.

Na healaíontóirí Tom Duffy, Phil Atkinson, Mary Fleming, Kevin Flood agus an bainisteoir tionscadail Shane Crossan ag Seoladh tionscadal Iora Nua - Squirrels Reimagined. Grianghraf le Luke Danniells.

Iora Nua - Ioraí Athshamhlaithe 2022.
Grianghraf le Lissette Carcamo.

CAIBIDIL 4:
**TÉAMAÍ,
SPRIOCANNA
&
CUSPÓIRÍ**

Téama 1: An méid a chuireann na healaíona le forbairt agus le cur chun cinn Chontae Longfoirt

Téama 2: Gníomhú ar son na haeráide agus inbhuanaitheacht chomhshaoil sna hEalaíona

Téama 3: Ealaíontóirí agus Saoránaigh a Thabhairt le Chéile

Téama 4: Comhoibriú agus Rannpháirtíocht

Téama 5: Bonneagar

Téama 6: Ag Tacú leis an Ealaíontóir Beo - Ag forbairt conairí gairme laistigh de na healaíona.

Téama 1:

An méid a chuireann na healaíona le forbairt agus le cur chun cinn Chontae Longfoirt

Tá Contae an Longfoirt lonnaithe in áit mhaith chun infheistíocht agus imirce a mhealladh i ngeall ar go bhfuil cúrsaí tithíochta agus deiseanna cian oibre ag tarraingt daoine amach as na lár ionaid uirbeacha. Tá seo le feiceáil sa mhéadú suntasach i ndaonra an chontae a taifeadadh i nDaonáireamh 2022. Léiríonn Plean Forbartha Chontae Longfoirt (2021-2027) na hathruithe seo agus féachann sé le feabhas a chur ar an mbonneagar agus na seirbhísí chun aghaidh a thabhairt ar an dúshlán seo - mar a léiríonn fotheideal plean forbartha na Comhairle - *Ag Nascadh Daoine, Áit agus Deiseanna*. Tá tionscail na nEalaíon agus na cruthaitheachta ag imirt ról lárnach anois, agus ról atá go síoraí ag méadú, i gcruthú straitéisí chun sócmhainní Longfoirt a fhorbairt.

Tá an fás daonra ag cruthú sochaí níos ilchineálaí ó thaobh cultúir de le méadú suntasach ar líon pobail nua, sna bailte móra go háirithe. Mar aon leis an méadú ar an bpobal óg, tá déimeagrafach á chruthú a chuireann in iúl é féin i léiriú nua cultúrtha agus cruthaitheach.

Tá buntáistí iomadúla ag na hEalaíona maidir le forbairt agus cur chun cinn Chontae Longfoirt agus feidhmíonn sé mar acmhainn thábhachtach do shaoránaigh a chuireann go díreach le pobail inmharthanachta agus le forbairt eacnamaíochta a chruthú, agus na deiseanna do thurasóireacht cultúrtha agus éispéiriúil a mhéadú, nó tacú go díreach le tionscal áitiúil na cruthaíochta.

SPRIOC 1.1 Féachaint le freagairtí samhlaíocha, cruthaitheacha agus ealaíonta a chothú ar uathúlacht cultúir Longfoirt, a thírdhreach agus a mhuintir, mar phríomhfhoinsí inspioráide.

CUSPÓIR 1.1.1 Abhcóideacht a dhéanamh ar son ealaíontóirí agus an pobal Ealaíne le bheith níos gníomhaí i bhforbairt chathartha agus cultúrtha an phobail. Déan iarracht na leibhéil is airde cruthaitheachta agus nuálaíochta a bhaint amach i seachadadh sócmhainní agus seirbhísí caipitil agus déan iarracht pobail a ghríosú nuair atá coimisiúin i gceist a dhéanadh athbheochan nó a athshainiú ar spásanna fisiceacha, sóisialta nó cultúrtha dá gcuid.

CUSPÓIR 1.1.2 Oibriú le pobail chun cláir áite nuálacha agus cuimsitheacha a fhorbairt, a spreagann cur chuige sa phobail chomh fada agus a bhaineann le cruthaitheacht agus forbairt ealaíne pobail. Cur chuige a fhorbairt atá sócmhainnbunaithe, ag díriú ar gach atá le fáil san áit, seachas a bheith ag díriú ar a bhfuil in easnamh aisti. Beidh an cur chuige seo cuimsitheach, éagsúil, agus fréamhaithe i gcleachtais ealaíon a tharraingíonn ar rannpháirtíocht an phobail agus ar phrionsabail forbartha pobail. Tógfaidh sé ar na láidreachtaí cultúrtha atá ann cheana, faoi stiúir rannpháirtíocht an phobail agus le tacaíocht ó ealaíontóirí.

CUSPÓIR 1.1.3 Dul i ngleic le príomheagraíochtaí poiblí agus acmhainní forbartha pobail chun deiseanna a fhorbairt chun rannpháirtíocht sna healaíona agus cruthaitheacha a mhéadú ar fud an chontae – lena n-áirítear cainteanna, taispeántas, saothar ealaíne pobail, aithrisí, ealaín dhigiteach agus clár cultúrtha a chlárú de réir mar a thagann deiseanna chun cinn.

SPRIOC 1.2 Tacú le féilte, grúpaí agus eagraíochtaí ealaíon chun saothair nua a chomhdhlúthú agus a fhorbairt agus dul i dteagmháil go díreach le healaíontóirí i bhforbairt a gcláir bhliantúla.

Tá go leor féilte ealaíon, cláir, tionscadail agus imeachtaí de mhéideanna agus de scálaí éagsúla ar fud an chontae, ag tarlú i gcomhthéacsanna uirbeacha agus tuaithe a fhreagraíonn do riachtanais áitiúla, chomh maith le mealltacht cuairteoirí go háitiúil, go náisiúnta agus go hidirnáisiúnta.

CUSPÓIR 1.2 Tá Comhairle Contae Longfoirt, i gcomhpháirtíocht leis an gComhairle Ealaíon agus comhlachtaí eile tiomanta do thacú le raon leathan eagraíochtaí gairmiúla agus deonacha ealaíon, grúpaí agus ionaid chun obair ghairmiúil a chur i láthair agus a chur chun cinn ionas gur féidir leis an bpobal agus le cuairteoirí taitneamh a bhaint as a raon leathan de

eispéiris ealaíon mar lucht féachana agus mar rannpháirtithe gafa. Is mór ag Seirbhís Ealaíon Longfoirt an obair agus saineolas na n-eagraíochtaí ealaíon agus leanfar ag forbairt maoinithe agus caidrimh eile leo, lena n-áirítear tacaíocht d'fhorbairt lucht féachana agus obair bunaithe ar chomhthéacs.

SPRIOC 1.3 Iarracht a dhéanamh cláir forbartha ealaíon a chomhtháthú le rannóga agus aonaid eile laistigh d'Údarás Áitiúil Longfoirt.

Is cuid d'údarás áitiúil leathan í Seirbhís Ealaíon Longfoirt agus baineann cuid mhór dá cuspóirí ealaíne le polasaithe agus seirbhísí eile na comhairle. Féachann Seirbhís Ealaíon Longfoirt le straitéis ealaíon a chur chun cinn go rathúil, trí chumarsáid éifeachtach a fhorbairt agus trí ghiniúint comhpháirtíochtaí táirgiúla le ranna agus seirbhísí eile de chuid na comhairle a leanann straitéisí comhchosúla.

CUSPÓIR 1.3.1 Oibreoidh Seirbhís Ealaíon Longfoirt i gcomhpháirtíocht le Turasóireacht Longfoirt, Leabharlanna Chontae Longfoirt, Oidhreacht agus Cartlanna, TFC Chomhairle Contae an Longfoirt, Longfort Sláintiúil, agus Comhaontas Aoisbhá Longfoirt thar réimsí comónta straitéise agus cláir. Cuireann Leabharlanna Chontae an Longfoirt infreastruchtúr cultúrtha ar fáil laistigh den chontae ar féidir a úsáid chun tacú le seachadadh an Chláir Ealaíon.

CUSPÓIR 1.3.2 Riarann Leabharlanna Longfoirt Clár agus maoiniú Éire Chruthaitheach agus maoiniú ar a bhfuil trasnú substaintiúil le plean straitéiseach Sheirbhís Ealaíon Longfoirt. Oibreoidh Seirbhís Ealaíon Longfoirt le Foireann Cultúir Éire Chruthaitheach chun comhspríocanna a shaothrú, acmhainní a bharrfheabhsú agus dúbailt a sheachaint más gá.

SPRIOC 1.4 Ionchur sainiúil na nEalaíon i gcúrsaí dearadh agus pleanáil poiblí a chinntiú.

Tá tábhacht ar leith ag ealaín poiblí i gcomhtháthú na healaíne sa réimse poiblí. Is éard a chiallaíonn 'Ealaíon Poiblí' ná aon saothar atá cruthaithe agus léirithe ag ealaíontóirí laistigh de spás poiblí nádúrtha nó tógtha.

CUSPÓIR 1.4 Oibriú le raon leathan de Ranna na Comhairle agus páirtithe leasmhara eile, Bainfidh Seirbhís Ealaíon an Longfoirt leas as deiseanna chun an réimse poiblí a bheochan agus chun saol na sráide a shaibhriú trí choimisiúin Ealaíne poiblí, carnabhail/sorcais, taispeántais sráide, imeachtaí ealaíon, agus léirithe poiblí eile. Beidh ról lárnach ag na tionscnaimh ealaíne poiblí seo chun ardú meanman a thabhairt do phobail áitiúla agus iad a chumasú, ag ceiliúradh féiniúlacht áitiúil, agus ag forbairt saoránacht ghníomhach.

Téama 2:

Gníomhú ar son na hAeráide agus inbhuanaitheacht chomhshaoil sna hEalaíona

Ní mór an fhreagairt ar théamh domhanda a leathnú chuig gach gné dár stíl maireachtála a bhaineann le astaithe carbóin, agus le patrúin tomhaltais neamh-inbhuanaithe na patrúin. In ainneoin na ndúshlán atá amach romhainn dár bpobal, creideann Seirbhísí Ealaíon Longfoirt go dtugann gníomhaíocht aeráide agus comhshaoil deiseanna do na healaíona.

Tá ról uathúil agus ríthábhachtach le himirt ag pobal na n-ealaíon chun dul i ngleic leis an ngéarchéim seo – trína cuid gníomhartha féin agus trína chumas chun daoine a ghríosú, maraon leis an gcomhrá a leathnú ar bhealach nua spreagúil. Tá sé ar chumas an phobail ealaíne athruithe a spreagadh agus deiseanna a chur ar fáil chun na athraithe a dhéanamh ar bhealach atá glas, cóir agus ionchuimsitheach.

Tá gá le tacaíocht do thionscnaimh chruthaitheacha, chláir agus rannpháirtíochta poiblí laistigh den earnáil agus údarás áitiúil, ar gá dó dul lámh ar lámh le tacaíocht chun ionaid ealaíon, féilte, táirgeadh agus cleachtais ealaíne a ghlású. Beidh comhoibriú earnála ríthábhachtach chun cur leis na scileanna, eolais, agus ceannaireacht laistigh den earnáil.

SPRIOC 2.1: Oibreoidh Seirbhísí Ealaíon Longfoirt le gach comhlacht reachtúil chun an reachtaíocht reatha a bhaineann le gníomhaíochtaí aeráide agus maolaithe carbóin a chur i bhfeidhm chomh fada agus a bhaineann leis na healaíona i gContae Longfoirt.

CUSPÓIR 2.1.1 Tacú le cur i bhfeidhm agus glacadh Straitéis Oiriúnaithe Athrú Aeráide Chomhairle Contae Longfoirt agus an Contae a chur chun cinn mar phríomhspreagthóir don aistriú go dtí eacnamaíocht íseal charbóin i lár na tíre.

CUSPÓIR 2.1.2 A chinntiú go bhfuil feasacht ar ghníomhaíocht aeráide agus freagairtí oiriúnaithe leabaithe laistigh de rialachas, oibríochtaí agus beartais Sheirbhís Ealaíon Longfoirt. Oibriú le páirtithe leasmhara ábhartha áitiúla lena n-áirítear seirbhísí údarás áitiúla atá bainteach le leabharlanna, cúrsaí oidhreachta, Seirbhísí Comhshaoil, Pleanála, Soláthair, Tithíochta agus Forbartha Pobail agus tuilleadh nach iad.

CUSPÓIR 2.1.3 Deiseanna comhairle agus comhairliúcháin a sholáthar d'ealaíontóirí, eagraíochtaí ealaíon agus féilte atá ag iarraidh

astaíochtaí carbóin a laghdú. Beartais, cleachtais agus treoirlínte náisiúnta/ idirnáisiúnta a thugann eolas i dtaobh laghdú carbóin agus gníomhaíochtaí aeráide a chur chun cinn agus a scaipeadh laistigh de phobal ealaíon Longfoirt, chomh fada agus a bhaineann le comhthéacsanna ealaíon agus cultúrtha. Úsáid iompair phoiblí a chur chun cinn nuair is féidir, taisteal mall agus comhroinnt acmhainní.

Aidhm 2.2 Ceannaireacht a sholáthar agus gníomhaíochtaí a dhreasú a chuireann cur chuige gníomhaíochta aeráide chun cinn i leith na healaíne agus na cleachtais chruthaitheacha.

CUSPÓIR 2.2.1: Oibriú le comhpháirtithe ealaíon áitiúla chun deiseanna deontais a lorg chun freagairtí áitiúla a mhaoiniú i dtaobh gníomhaíochtaí aeráide agus bearta maolaithe carbóin.

CUSPÓIR 2.2.2: Tacú le cur chuige cruthaitheacht a fhorbairt i leith cláir oideachais feasachta ar ghníomhú aeráide.

CUSPÓIR 2.2.3: Oibriú le comhpháirtithe bailiúcháin bruscair & athchúrsála chun ábhair athchúrsáilte agus uaschúrsáilte a sholáthar le húsáid laistigh de na hearnálacha ealaíon, cultúir agus oideachais.

CUSPÓIR 2.2.4: Tacófar le gach féile agus imeacht áitiúil le bheith inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de ag baint úsáide as treoirlínte soiléire glasaithe. Áireoidh sé seo oiliúint, seisiúin eolais agus breisoiliúint nua d'ealaíontóirí seanbhunaithe i dtreo an tsoláthair ghlais, ag úsáid ábhar athchúrsála, agus ag soláthar ábhar cruthaitheach agus cur i láthair amhairc ar ghníomhaíocht aeráide a spreagann comhráite agus malartú eolais.

Spríoc 2.3: Beartais a fhorbairt chun aghaidh a thabhairt ar na deiseanna atá ag teacht chun cinn a bhaineann leis an ngné cultúrtha d'athghiniúint na bportach tionsclaíochta i lár na tíre. Is cuid tábhachta é an Ciste Náisiúnta Cóir-Aistrithe (JTF) de phlean an Rialtais don réigiún Lár Tíre.

Cuireadh ciste ar fáil i 2020 le tacú le pobail atá ag aistriú go geilleagar ísealcharbóin agus ag giniúint fostaíocht inbhuanaithe i bhfiontair ghlasa ar fud an réigiúin. Beidh tionscadail chultúrtha agus turasóireachta mar chuid lárnach den phlean seo.

CUSPÓIR 2.3.1: Straitéisí agus deiseanna comhoibrithe a fhorbairt le contaetha comharsanachta a roinneann oidhreacht shóisialta, cultúrtha agus tionsclaíoch uathúil Longfoirt chomh fada agus a bhaineann le portaigh lár na tíre, agus é seo a úsáid mar phreabchlár le haghaidh rannpháirtíocht chruthaitheach a spreagadh.

CUSPÓIR 2.3.2: Freagairtí agus deiseanna ealaíne a fhorbairt bunaithe ar an athnuachan reatha ar ár bportaigh mar áiteanna turasóireachta, gníomhaíochta cultúrtha agus bithsféir nádúrtha uathúla.

CUSPÓIR 2.3.3: Tacaíocht a thabhairt do dheiseanna le haghaidh gníomhaíochtaí cultúrtha a bhaineann le portaigh a mhéadú mar thoradh ar samhrai níos teo, laistigh de theorainneacha an bhonneagair reatha agus na ngnáthóg íogair.

Ealaíontóir Gordon Farrell sa stiúideo. 2021.
Grianghraf le Luke Danniels.

TÉAMA 3:

Ealaíontóirí agus Saoránaigh a Thabhairt le Chéile

Tá lucht éisteachta de dhíth ar gach ealaín. Caithfidh saoránaigh de gach aois agus cúlra an ealaín a fheiceáil agus a chloisteáil má tá sé le bláthú agus le fás mar is ceart. ‘Ealaíontóirí a nascadh le healaíontóirí’ agus ‘ealaíontóirí le lucht féachana’ príomhthéama den phlean straitéiseach seo agus ceann a aithníodh go sonrach san aiseolas a fuair mar ar an gcomhairliúchán seo. Ó tharla go bhfuil easpa spásanna ann chun smaointe a roinnt agus comhoibriú a fhorbairt, is minic le healaíontóirí oibriú astu féin, scoite amach ó ealaíontóirí eile. Is minic gur taobh amuigh de Longfort is mó a chasann ealaíontóirí an chontae ar a chéile. Ar an gcaoi chéanna, is féidir le lucht féachana agus éisteachta a bheith aineolach ar ealaíontóirí atá ag obair agus ag maireachtáil ina gcuid pobail. Ba chóir tús áite a thabhairt do shaothar na n-ealaíontóirí pobail a chur chun cinn ina bpobal féin chomh maith leis an tionchar dearfach atá ag na ealaíon sin ar an gContae a chur chun cinn.

SPRIOC 3.1 Tábhacht na nEalaíon mar chuid ríthábhachtach d’fhorbairt Chontae Longfoirt a chur chun cinn agus an mhaitheas a dhéanann sé do shaol an saoránach a léiriú.

CUSPÓIR 3.1 Ní mór tacú le healaíontóirí agus le daoine cruthaitheacha chun dul i ngleic lena chéile agus leis an bpobal i gcoitinne. Scaipfidh Seirbhís Ealaíon Longfoirt nuacht, sonraí, taighde agus sócmhainní eile chun tábhacht na nEalaíon mar chomhpháirt ríthábhachtach i bhforbairt Chontae Longfoirt agus ar mhaithe lena saoránach a chur chun cinn. Léireoidh an mhargaíocht agus an phoiblíocht seo an tionchar dearfach a bhíonn ag ealaíontóirí agus gníomhaíochtaí ealaíon ar gheilleagar áitiúil Longfoirt, ar thurasóireacht agus ar leas na saoránach.

SPRIOC 3.2 Acmhainní a fhorbairt chun cumarsáid éifeachtach a dhéanamh le healaíontóirí, le daoine cruthaitheacha, agus le pobail agus saoránaigh aonair i gcoitinne.

CUSPÓIR 3.2.1 Féachann Seirbhís Ealaíon Longfoirt le hacmhainní a fhorbairt chun cumarsáid éifeachtach a dhéanamh le healaíontóirí, daoine cruthaitheacha, le pobail agus le saoránaigh. Chun é seo a dhéanamh déanfar forbairt ar bhunachar sonraí a chur le chéile agus ardáin oiriúnacha ar líne a fheidhmiú chun páirtithe leasmhara a chur ar an eolas faoi fhaisnéis ábhartha, faoi imeachtaí agus faoi dheiseanna maoinithe.

CUSPÓIR 3.2.2 Féachfaidh Seirbhís Ealaíon Longfoirt le comhoibriú le páirtithe leasmhara ábhartha eile ar fud an chontae chun margaíocht a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí ealaíon/cultúrtha/turasóireachta agus lucht féachana a fhorbairt dóibh siúd.

SPRIOC 3.3 Líonraí tacaíochta a chruthú d’ealaíontóirí agus do dhaoine cruthaitheacha chun cumas earnála a fhorbairt.

CUSPÓIR 3.3.1 Toisc gur contae tuaithe é Longfort, tá pobal na n-ealaíon scaipthe agus is annamh a bhíonn deiseanna ann teacht le chéile. Féachann Seirbhís Ealaíon Longfoirt le gréasán tacaíochta rialta a chruthú d’ealaíontóirí agus cruthaitheacha chun cumas earnála a fhorbairt agus coinníollacha a chruthú le haghaidh comhoibríthe agus faisnéise ag roinnt.

CUSPÓIR 3.3.2 Eagróidh Seirbhís Ealaíne Longfoirt seisiúin chun eolas agus oiliúint a roinnt ar scileanna scríbhneoireachta do dheontais agus margaíochta a chur ar fáil d’ealaíontóirí agus do léiritheoirí.

SPRIOC 3.4 Ealaíontóirí agus daoine cruthaitheacha Longfoirt a chur chun cinn ar fhóirne agus ar ardáin áitiúla, náisiúnta agus idirnáisiúnta.

CUSPÓIR 3.4 Féachfaidh Seirbhís Ealaíon Longfoirt le deiseanna forbartha áitiúil, náisiúnta agus idirnáisiúnta a thabhairt d’ealaíontóirí Longfoirt a bpróifíil a fhorbairt agus a gcuid oibre a chur chun cinn. San áireamh anseo beidh tacaíochtaí d’ealaíontóirí chun taispeántais a chur ar siúl lasmuigh den chontae, maraon le sparánachtaí taistil agus cabhair chun comhpháirtíochtaí a fhorbairt laistigh de líonraí tacaíochta ealaíne Eorpacha.

Téama 4:

Comhoibriú agus Rannpháirtíocht

Ag tógáil ar rath na gclár agus na scéimeanna pobalbhunaithe roimhe seo, leanfaidh Seirbhís Ealaíona Longfoirt ar aghaidh ag forbairt muiníne, mórtas agus folláine an phobail trí chuimsiú sóisialta an chláir ealaíon.

Agus an straitéis ealaíon seo á cur i bhfeidhm, oibreoidh an tSeirbhís Ealaíon le raon comhpháirtithe chun cur chun cinn a dhéanamh agus cláir a forbairt a théann i ngleic le daoine a bhfuil níos lú deiseanna acu agus a thugann le chéile iad chun páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí cruthaitheacha a fheabhsaíonn a bhféinmhuinín agus a bhfolláine.

SPRIOC 4.1 Cothú agus infheistíocht a dhéanamh i gcláir uailmhianacha inbhuanaithe a dhíríonn ar earnálacha sonracha den tsochaí, iad siúd is deacra a bhaint amach, trí dheiseanna a thabhairt dóibh chun barr feabhais a bhaint amach agus iad féin a chur in iúl trí rochtain mharthanach ar na hEalaíona.

CUSPÓIR 4.1.1 Tacóidh Seirbhísí Ealaíon Longfoirt le heagraíochtaí poiblí sóisialta a théann i dteagmháil le saoránaigh a mbíonn bacainní orthu ar dheiseanna chun ealaíon a churthú mar gheall ar easpa rochtana, inacmhainneachta nó leithcheal. Leagfar béim ar rannpháirtíocht le daoine óga a bhfuil níos lú deiseanna acu, daoine a bhfuil riachtanais bhreise acu, imircigh agus baill den Phobal Romach agus den Lucht Siúil.

CUSPÓIR 4.1.2 Nasc a dhéanamh le heagraíochtaí tacaíochta réigiúnacha/náisiúnta chun a chinntiú go bhfuil cleachtais ealaíon ceannródaíoch ar fáil d'eagraíochtaí sa Longfort lena n-áirítear daoine scothaosta, daoine a bhfuil cónaí orthu leo saincheisteanna meabhairshláinte/fisiceacha agus daoine atá ag maireachtáil le handúil.

SPRIOC 4.2 Comhpháirtíochtaí comhoibrithe a mhaoiniú agus a forbairt a chumasaíonn clár infheistíocht níos fadtéarmaí sna healaíona i gcomhthéacsanna agus i gcleachtais ar leith.

CUSPÓIR 4.2.1 Forbróidh Seirbhís Ealaíon Longfoirt cláir chomhpháirtíochta le heagraíochtaí pobail agus líonraí cuí chun nascadh le pobail/pobail leasa ar leith agus freagairt dá riachtanais. Áireoidh sé seo déantús ealaíne i gcomhthéacsanna ar leith lena n-áirítear oideachas, obair óige, suíomhanna sláinte agus grúpaí ealaíon amaitéara.

CUSPÓIR 4.2.2: Oibreoidh Seirbhís Ealaíon Longfoirt le lucht eagraithe féilte chun líonra tacaíochta d'fhéilte a forbairt don chontae. Tabharfaidh an líonra seo deis do lucht eagraithe féilte comhoibriú le chéile, deá chleachtas a roinnt agus acmhainní a aithint agus a roinnt.

SPRIOC 4.3 Cleachtais agus beartais chuimsitheacha a forbairt chun rannpháirtíocht an phobail a ghníomhachtú agus a mhéadú i ngníomhaíochtaí cultúrtha.

CUSPÓIR 4.3.1 Déanfaidh Seirbhís Ealaíon an Longfoirt taighde agus forbairt ar phleananna ealaíon don chontae i gcomhpháirtíocht le pobail sainleasa agus páirtithe leasmhara ábhartha lena n-áirítear daoine óga, grúpaí imirceach, agus daoine scothaosta. Éascóidh na straitéisí seo rochtain níos fearr ar chláir ealaíon i gCeol, Drámaíocht, Scannánaíocht, Amharcealaíona, Digiteacha agus Taibhléiriú cosúil le scileanna sorcais.

Tarry Flynn á chur i láthair ag Livin Dred & Nomad Theatre 2022.

Soilse an Longfoirt. 2023.
Grianghraf le Luke Dannells.

Téama 5: Bonneagar

Ár mbonneagar ealaíon a fheabhsú agus a fhorbairt agus éifeachtacht acmhainní a chur chun cinn chun barrmhaitheas a chruthú chun fás inbhuanaithe fadtéarmach a fhorbairt. Díreoidh an fhorbairt bonneagair seo ar cur chuige inbhuanaithe i leith ábhar, caomhnú, athchúrsáil agus forbairt scileanna le cumarsáid shoiléir ar ghníomhaíocht aeráide le comhairliúchán agus comhoibriú poiblí faoi stiúir ealaíontóirí.

Ba é forbairt infreastuchtúir fisiceach do na hEalaíona ba mhinice a cuireadh in iúl mar riachtannas le linn an phróisis chomhairliúcháin don phlean seo. Is é an Longfort an t-aon chontae in Éirinn gan spás tiomnaithe taispeántais/ceardaíochta.

Nuair a d'oscail Amharclann Backstage a doirse i 1995, ba í an chéad áis ealaíon a tógadh sa chontae. Tá tionchar forleathan aici le 28 bliain anuas, ag forbairt lucht féachana, ag cothú ealaíontóirí, ag forbairt tionscadail uailmhianacha, agus ag soláthar spáis inar féidir le pobail Longfoirt taithí a fháil ar ealaín a cheiliúráin a n-eispéiris pearsanta agus shaolta féin.

Mar sin féin, tá gá le cláir bhreise agus bonneagar caipitil chun freastal ar ealaíontóirí/pobal agus chun tacú le speictream níos leithne cleachtais chruthaitheacha agus le pobal níos leithne.

SPRIOC 5.1 Infheistíocht a spreagadh i mbonneagar ealaíon agus cultúrtha ar bhealach atá straitéiseach agus inbhuanaithe agus a fhreastalaíonn ar riachtanais reatha ealaíontóirí agus an phobail.

CUSPÓIR 5.1.1 Déanfaidh Seirbhísí Ealaíon an Longfoirt iarracht cur lena tionchar ar phríomh-athghiniúint tionscadail atá beartaithe do Bhaile Longfoirt agus láithreacha eile, ag obair le príomhúdarás áitiúil agus ranna eile chun na healaíona agus an cultúr a chomhtháthú i gcéimeanna dearaidh do gach forbairt lena n-áirítear athghiniúint agus an tionscadail lár an bhaile, áireofar leis seo rogha ábhar, coincheap, agus céimeanna pleanála chun an leas is mó a bhaint an Scéim Céatadáin do na hEalaíona.

CUSPÓIR 5.1.2 Tabharfaidh Seirbhísí Ealaíon an Longfoirt aghaidh ar fhorbairt spáis ealaíon sealadach i mbaile an Longfoirt chun deiseanna do spás taispeántais, spásanna cleachtaidh, stórais agus déanamh ealaíne a sholáthar. Faoi láthair, sna bailte ceantair ar nós Baile Uí Mhatháin, Meathas Troim agus Gránard, tá a gluaiseacht chun spás pobail saor in aisce a sholáthar do na healaíona i gcruth an

na seomraí cruinnithe sna leabharlanna pobail, hallaí pobail, nó san áit a bhfuil úsáid laghdaithe nó in aisce as hallaí scoile. Ní hé seo an cás i mBaile an Longfoirt. Níl aon seomraí cruinnithe pobail i Leabharlann an Chontae gur féidir a úsáid le haghaidh spás taispeántais ghairmiúil nó spás cleachtaidh gan cur isteach ar úsáideoirí na leabharlainne. Tá ganntanas spás pobail i mbaile an chontae. Chun cur le hacmhainn an ealaíontóra agus an lucht féachana ní mór dul i ngleic leis an fhadhb seo agus an fhorbairt seo faoina bhrú chun cinn faoi stiúir Sheirbhís Ealaíon Chomhairle Contae Longfoirt. Feidhmeoidh an spás seo mar mhol chun cláir a chur le chéile, deiseanna líonraithe agus gníomh a fhorbairt laistigh de phobal na n-ealaíon agus taighde a dhéanamh go dtí go bhfuil spás buan daingnithe. Cuirfear tús leis an tionscadal seo le siopaí pop-up agus spásanna taispeántais beaga chun lucht féachana a chothú agus eolas a chur ar fáil i dtaobh infheistiú sa todhchaí.

CUSPÓIR 5.1.3 Oibreoidh Seirbhísí Ealaíne Longfoirt go dlúth le hinstiúidí reachtúla agus áitiúla chun cláir cheoil, drámaíochta agus ealaíne do leanaí agus do dhaoine óga a chur ar siúl. Áireoidh sé seo plan le haghaidh deiseanna forbartha ealaíon do dhéagóirí agus forbairt ealaíon tiomnaithe don d'fhéile don óige.

CUSPÓIR 5.1.4 Trí thacaíocht d'fhiontar cruthaitheach áitiúil cruthaítear deiseanna d'ealaíontóirí agus do dhaoine cruthaitheacha ioncam a shaothrú agus tionchair dhearfacha a bheith acu ar an ngeilleagar agus ar an mbranda áitiúil tomhaltóra/turasóireachta an Longfoirt. Oibreoidh Seirbhís Ealaíon an Longfoirt le OFÁ agus páirtithe leasmhara ábhartha eile chun tacú leis an ngeilleagar cruthaitheach áitiúil a fhorbairt a chuireadh gréasán deartha agus ceardaíochta sa Chontae an Longfoirt.

CUSPÓIR 5.1.5 I 2022, bunaíodh Coimisiún Scannán Longfoirt chun tacú le forbairt na scannánaíochta sa chontae. Tá an coimisiún seo tráthúil anois agus stiúideo scannán mór á fhorbairt in aice láimhe. Tabharfar tacaíocht do Choimisiún Scannán Longfoirt chun a raon acmhainní a fhorbairt ionas go mbeidh Contae Longfoirt ina shuíomh tarraingteach do léiriú scannán, i measc na n-acmhainní seo beidh clár suíomhanna sa chontae gur féidir taifead iontu.

CUSPÓIR 5.1.6: Níl aon eagraíocht ealaíon neamhspleách ag feidhmiú i gContae Longfoirt faoi láthair le sainchúram forbartha ar fud an chontae. Tá sé d'acmhainn ag eagraíochtaí den sórt sin comhoibriú faoi shaoirse, freagairt do/agus rochtain a fháil ar speictream leathan maoinithe agus tacaíochta chun deiseanna a fhorbairt d'ealaíontóirí agus do phobail. Spreagfaidh agus tacóidh Seirbhísí Ealaíon Longfoirt le páirtithe leasmhara ábhartha agus daoine aonair chun eagraíocht forbartha ealaíon pobalbhunaithe a fhorbairt a fhreastalaíonn ar an riachtanas seo.

CUSPÓIR 5.1.7: Déanfaidh Seirbhísí Ealaíon an Longfoirt iarracht áis stórála agus cothabhála a fhorbairt do bhailiúchán ealaíne an Chontae agus do threalamh ealaíne speisialta.

SPRIOC 5.2 A chinntiú go bhfuil na féilte, na tionscadail agus na himeachtaí deonacha agus an earnaíl ealaíon don aos óg oilte go leor, le hacmhainní cuí, chun a ról ríthábhachtach i saol na nEalaíon agus cultúrtha sa chontae a athnuachan agus a choinneáil ag imeacht.

Bíonn deacrachtaí ag go leor ealaíontóirí agus daoine cruthaitheacha leis na bunscileanna rialachais, eagrúcháin agus gnó (ar nós bainistíocht tionscadail, margaíocht, airgeadas agus iarratais ar dheontais) - gnéithe atá ag teastáil chun tionscadail uailmhianacha agus cleachtais ealaíne inbhuanaithe a fhorbairt. Ina theannta sin, is minic a fhágann céimithe óga ealaíon an coláiste gan na scileanna a theastaíonn chun deiseanna oibre luachmhara a aimsiú thar réimse comhthéacsanna agus bíonn deacrachtaí acu le cosáin a aithint i dtreo slite beatha a d'fhéadfadh tacú leo ó thaobh airgeadais de agus iad i mbun cleachtais ealaíona.

CUSPÓIR 5.2.1 Comhoibreoidh agus tacóidh Seirbhísí Ealaíon Chontae Longfoirt le gach eagraíocht féile bhunaithe sa chontae chun feabhas a chur ar chomhordú, ar sceidealú, ar sholáthar, ar lucht éisteachta imeachtaí a fhorbairt agus a chur chun cinn.

CUSPÓIR 5.2.2: Tabharfar tacaíocht do gach féile agus spreagfar iad chun bogadh i dtreo úsáid a bhaint as soláthar glas, ábhair athchúrsáilte, stádas foirgnimh atá tíosach ar fhuinneamh (rátáil BER de B2 nó níos airde) agus béim a chur ar chlár oibre níos glaise laistigh dá gcláir.

CUSPÓIR 5.2.2 Oibreoidh Seirbhís Ealaíon an Longfoirt le moil tairsí áitiúla TUS agus leis an Oifig Fhiontraíochta Áitiúil chun cumas a thógáil i measc céimithe ealaíon agus daoine a chuireann tograí chun cinn chun rochtain a fháil ar dheiseanna fostaíochta agus feabhas a chur ar a gcuid ullmhacht oibre rud a fheabhsóidh tacaíocht ghairmiúil agus oiliúint ghnó d'ealaíontóirí agus dóibh siúd atá ag obair san earnaíl chruthaitheach. Má chuirtear oiliúint áitiúil ar fáil is cinnte go laghdófar costais taistil.

Féile na mBláth Maighe. 2022. Grianghraf le Anna Wiercioch.

Téama 6:

Ag Tacú leis an Ealaíontóir Beo -
Ag forbairt conairí gairme laistigh
de na healaíona

Nuair a fhaigheann siad tacaíocht chuí, is cinnte go gcuidíonn ealaíontóirí gairmiúla agus daoine cruthaitheacha go mór le caighdeán saoil an phobail trí fheabhas a chur ar an mbealach go mbreathnaíonn foirgnimh phoiblí, trí fhiontraíocht chruthaitheach, turasóireacht cultúrtha, sláinte na saoránaigh agus cruthú áite.

SPRIOC 6.1 Chun pobal sláintiúil Ealaíon a fhorbairt. Ní mór tacaíocht a thabhairt d'ealaíontóirí a roghnaíonn cosán ealaíne gairmiúil faoi leith le linn a saoil, go háirithe agus iad ag tosaigh amach.

CUSPÓIR 6.1 Féachann Seirbhís Ealaíon Longfoirt le tacaíocht a sholáthar d'ealaíontóirí chun freastal ar a gcuid riachtanas ag céimeanna éagsúla ina ngairm ag tosú ag an leibhéal fochéime go dtí an t-ealaíontóir atá ag teacht chun cinn. Déanfar é seo trí chlár sparánachta fochéime a fhorbairt chun tacú le mic léann tríú leibhéal ina bhforbairt mar ealaíontóirí óga agus tabharfar spreagadh dóigh chun ceangal a choinneáil le Contae an Longfoirt.

CUSPÓIR 6.2 Cuirfear tacaíocht leantach ar fáil d'ealaíontóirí atá ag teacht chun cinn i bhfoirm chlár oiliúna a chuimseoidh feacht ar shlite beatha, oiliúint i dtaobh a gcuid smaointe a fhorbairt, agus an bealach is fearr chun iarratais ar dheontais a scríobh. Lorgóidh Seirbhís Ealaíon Longfoirt acmhainní chun deiseanna taispeántas/foilseachán/taibhreamh tiomnaithe a sholáthar d'ealaíontóirí atá ag teacht chun cinn a bhunaíonn iad féin i gContae Longfoirt.

CUSPÓIR 6.3 Trí chlár meantóireachta éascóidh Seirbhís Ealaíon Longfoirt go mbeidh níos mó ealaíontóirí seanbhunaithe in ann oibriú le healaíontóirí atá ag teacht chun cinn chun tacú le haistriú sainscileanna agus eolas intuigthe. Cabróidh sé seo le healaíontóirí atá ag teacht chun cinn agus cuideoidh sé le caidrimh táirgiúla a chomhdhlúthú laistigh de na hEalaíona pobail.

CUSPÓIR 6.4 Príomhghné den straitéis ealaíne seo is ea tacú le forbairt an t-infreastruchtúr a chuidíonn le healaíontóirí agus daoine cruthaitheacha chun ealaín a chruthú Contae Longfoirt. Is ionann seo agus spásanna oibre oiriúnacha inacmhainne a chur ar fáil maraon le rochtain ar phá maireachtála mar a léirítear sa scéim phiólótach Bhunúsach Ioncam d'Ealaíontóirí (BIA). Déanfaidh Seirbhís Ealaíon Longfoirt abhcóideacht ar son ealaíontóirí chun

Féile Ealaíon Cruthu 2018.
Grianghraf le Luke Danniells.

rochtain ealaíontóirí ar thimpeallachtaí agus spásanna oibre cuí a chinntiú. Déanfar abhcóideacht chun timpeallachtaí oibre ar nós stiúideonna, ceardlanna, agus ionaid a thacóidh leo a gcuid oibre a dhéanamh i gContae Longfoirt.

Rachaidh Seirbhís Ealaíon Longfoirt i mbun feachtais thar ceann ealaíontóirí chun luach saothair chuí a fháil d'ealaíontóirí agus príomhshruthú na scéime BIA.

Scribhneoir Seán Columb Granard Baile Leabhar 2023.
Grianghraf le Ronan O'Toole.

Baile Leabhar Ghránard, 2023.
Grianghraf le Ronan O'Toole.

Mary Reynolds, Mancan Magan. Baile Leabhar Ghránard, 2023.
Grianghraf le Ronan O'Toole.

CAIBIDIL 5:
CUR I BHFEIDHM
&
MEASTÓIREACHT

Meastóireacht

I Straitéis Forbartha Ealaíon Chontae Longfoirt 2023-2028 leagtar amach na haidhmeanna forbartha straitéisteach don tSeirbhís Ealaíne. Laistigh de na paraiméadair straitéiseacha sin, cuirfidh an tSeirbhís Ealaíne ar fáil pleananna forbartha a bhainfidh go sonrach le foirmeacha ealaíne ar bhonn bhliantúil thar thréimhse na straitéise. Déanfar measúnú cuimsitheach ar an Straitéis Ealaíon leath bealaigh tríd an tréimhse. Beidh sé mar aidhm mheasúnú a dhéanamh ar conas

a bhfuil cuspóirí na Straitéise Forbartha Ealaíon á gcomhlíonadh i gcoinne sonraí bonnlíne a bailíodh i 2023. Is éard a bheidh i gceist leis seo ná féachaint ar chaiteachas na nEalaíon agus na gníomhaíochtaí a eascraíonn as, chun iad a mheas in aghaidh cuspóirí an Straitéis seo agus polasaithe na Comhairle Contae mar atá leagtha amach i bPleananna Forbartha éagsúla. Tabharfaidh an measúnú lár-téama deis dúinn pleananna a athrú más gá, chomh fada agus a bhaineann le cúinsí eacnamaíoch agus cultúrtha.

Pianó do na daoine. Bruno & Mihaela Hanzek. Ionad Siopadóireachta Longfoirt. 2023.
Grianghraf ag an Oifig Ealaíon.

Kathrina Rupit, Féile Ealaíon Cruthu 2016.
Grianghraf le Luke Danniells.

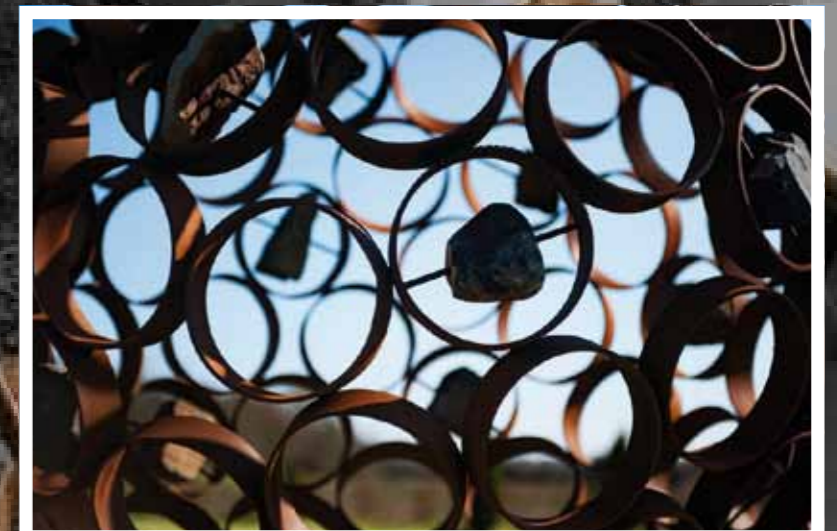
Cuireann Óige Ceolchoirm ar siúl. Oíche Chultúir, 2022.
Grianghraf ag an Oifig Ealaíon.

Banna Samba
Mide. 2017.
Grianghraf le
Frank McGrath
Photography.

Ealaíontóir Gary Robinson ina stiúideo. 2018.
Grianghraf le Luke Danniells.

Ealaíontóir Gary Robinson. Ciorcal
Misneach, Cluain Fionn, Deich mBliana na
gCéad Bliain. 2022.
Grianghraf le Luke Danniells.

Cuireann Decadent Theatre The Chief i láthair.
Cúl stáitse 22 Meán Fómhair.

Carnabhal Afracach-Éireannach. Baile an Longfoirt, 2022.
Grianghraf le Luke Danniells.

Ronan O Snodaigh. Féile Foraoise Shawbrook, 2023.
INSET: Kíla ag Shawbrook Forest Festival 2023. Grianghraif le Frank McGrath.

Lúminaria le Fionnuala Gygax stiúrtha ag Maisie Lee - grianghraf le Doug
Fox Roberts - Martha Breen - Honi Cooke. Amharclann Backstage 2022.

Straitéis Ealaíon Chontae Longfoirt:
Ealaín do Dhaoine. Ealaín don Áit
[2023 - 2028]

Seirbhísí Ealaíon an Chontae, Áras an Chontae,
Comhairle Chontae Longfoirt, Sráid Ard an Longfoirt.
www.longfordcoco.ie